



Eens,  
kosten te  
hoog

# INVESTEREN IN DUURZAAMHEID LOONT NIET VOOR SENIOREN

**Herman Christiaan Vree  
(58, Valkenburg aan de  
Geul), jeugdwerker**

'Ik ben het absoluut eens met deze stelling. Investerings in duurzaamheid, zoals zonnepanelen, isolatie van de woning en warmtepompen, hebben een lange terugverdientijd. Als oudere haal je dat er niet meer uit.

## Hoge kosten

Als senioren een eigen huis hebben, zijn ze blij als ze hun woning eindelijk na een jaar of dertig hebben afbetaald. Het is dan een onaangename verrassing als ze ineens moeten gaan investeren in verduurzaming, omdat de overheid dit wil. De kosten zijn namelijk ontzettend hoog; het gaat zeker om tienduizenden euro's. Zelfs als je er subsidie voor krijgt, zul je nog steeds een flink deel zelf moeten ophoesten.

## Huurstijgingen

Ook huurders ontkomen er niet aan om een groot deel van de verduurzamingsrekening te betalen. Corporaties kunnen de renovatie van hun woningenbestand vast niet alleen uit eigen middelen financieren. De huren zullen dus ongetwijfeld stijgen. Verder vrees ik dat de belastingen

flink omhoog gaan als de overheid haar inkomsten uit gaswinning en accijnzen op fossiele brandstoffen verliest. De schatkist moet immers toch gevuld.

## Wat levert het op?

Je kunt je trouwens afvragen of al die verduurzamingsmaatregelen wel effect hebben. Zo zijn voor de productie van bijvoorbeeld de accu's van warmtepompen nog steeds veel fossiele grondstoffen nodig. De winning hiervan tast de natuur aan.

Bovendien is Nederland op wereldschaal natuurlijk een kleine speler. Waarom moeten wij dan weer het

## 'Overheid, laat senioren met rust'

braafste jongetje van de klas zijn en vooroplopen met verduurzamen? Ik zeg: regering, laat in elk geval ouderen met rust. Stel een maximumleeftijd in, waarboven mensen niet meer hoeven te investeren in duurzaamheid.'



De Rijksoverheid wil de uitstoot van CO2 terugbrengen en de opwarming van de aarde tegengaan. Hiertoe zijn er afspraken gemaakt met de industrie en woningcorporaties. Voor huiseigenaren bestaan er leningen en subsidies. Maar loont investeren in duurzaamheid wel voor ouderen? Of zijn we het verschuldigd aan onze kinderen?

TEKST: FEMKE VAN DEN BERG FOTO'S: JANITA SASSEN

**Anneke Duijndam (70, Rijswijk), lid van de kerngroep van Grootouders voor het Klimaat:**

'Investeren in duurzaamheid loont wél! Als je het niet voor jezelf doet, doe het dan voor je kinderen en kleinkinderen en laat hun een leefbare wereld na.

**Loeiheet**

Mijn oudste zoon en zijn gezin wonen in Texas. Daar zijn de zomers erg heet, soms wel 42 graden. Ook in Nederland was de zomer afgelopen jaar warm en droog. De opwarming van de aarde leidt tot extremer weer, stijging van de zeespiegel en meer overstromingen. En hiermee ook tot meer klimaatvluchtelingen.

**Demonstratie**

In 2016 raakte ik betrokken bij Grootouders voor het Klimaat, een groep mensen die overheid, bedrijfsleven en burgers wil aansporen om het klimaatprobleem voortvarend aan te pakken. Iedere twee weken demonstreren we op het Plein bij de Tweede Kamer in Den Haag. We stellen Kamerleden kritische vragen over het klimaatbeleid, dat zo stevig en consistent

mogelijk moet zijn. Begin 2017 hebben we onze standpunten verwoord in ons manifest Een leefbare wereld voor onze kleinkinderen, gericht op alle politieke partijen.

**Steentje bijdragen**

Natuurlijk, ik kan het klimaatprobleem niet alleen oplossen. Maar ik wil wel bijdragen aan het verminderen van de CO2-uitstoot door eenvoudiger en duurzamer te leven. Ik heb geen auto, verspil weinig energie en voedsel en doe lang met mijn kleding. Ook vervang ik vlees regelmatig door peulvruchten. Lekker en nog goedkoper ook! Bovendien ben ik lid van een energiecoöperatie die in Rijswijk zonnepanelen op de Gemeentewerf legt. Ook heb ik zonnecertificaten van de coöperatie aan mijn zoon en zijn vriendin gegeven. Dit scheelt op hun energierekening!

[www.grootoudersvoorhetklimaat.nl](http://www.grootoudersvoorhetklimaat.nl)  
T: 020-33 00 566

**'Doe het voor je kinderen en kleinkinderen'**



**Oneens,  
het loont  
wél**





Oneens,  
wel de moeite  
waard

**Puk van Meegeren (59, Utrecht), energieadviseur bij Milieu Centraal (een organisatie die praktische tips geeft voor duurzamer leven in en rondom het huis)**

'Investeren in duurzaamheid is altijd de moeite waard voor het milieu en vaak eveneens voor het wooncomfort. En het kan financieel aantrekkelijk zijn, zeker ook voor senioren.

### Zonnepanelen

Onze indruk is dat vooral jongere senioren bereid zijn om hun huis op te knappen en in duurzaamheid te investeren. Bijvoorbeeld door zonnepanelen aan te schaffen. De terugverdientijd is ongeveer acht jaar; zij zullen vaker de verwachting hebben dat ze die investering er wel uit halen.

**'Je kunt ook 'gratis' maatregelen nemen'**

*Kijk eens op: [www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl) en dan bij onderwerpen: Klimaat, milieu en natuur (en dan bijvoorbeeld duurzame energie of klimaatverandering)*

### OPROEP

Wilt u meepraten over dit onderwerp in de Tafel van Tien? Geef u dan op bij Marja Berendsen, [marja.berendsen@kbo-pcob.nl](mailto:marja.berendsen@kbo-pcob.nl)

### Rompslomp?

Vanaf een jaar of 75 stellen senioren zich vaker de vraag hoelang ze nog in hun woning willen blijven en wat ze er nog aan willen doen. Vermoedelijk zien zij ook wat meer op tegen de mogelijke rompslomp die bij het verduurzamen komt kijken. Toch zijn lang niet alle maatregelen even ingewikkeld. Zo wordt spouwmuurisolatie aan de buitenkant gedaan en vloerisolatie via de kruipruimte. Je hebt er nauwelijks last van en het levert wel veel woongenot op, omdat de woning er lekkerder warm van wordt. Bovendien is een goed geïsoleerd huis meer waard op het moment dat je het zou willen verkopen.

### Geld uitsparen

Wil – of kun – je financieel niet investeren in duurzaamheid, dan kun je ook 'gratis' maatregelen nemen. Verwarm bijvoorbeeld de kamers die je thuis nauwelijks gebruikt niet, draai de thermostaat wat lager en draag een dikke trui, zet in de slaapkamer niet de verwarming aan, maar warm je bed voor het slapengaan even op met een elektrisch dekentje. Met dit soort maatregelen spaar je stookkosten uit én help je het milieu.'